

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 911 61 458
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Hans Næss Olstad

Saksbehandler Trond Stensby

Vår ref. 2022/9070-6 432.4

Deres ref.

Dato 04.09.2023

Delegert sak - forlenget dispensasjon - Hemmeldalen NR - snødekt mark - 2024 - Nordvi seter - Hans Næss Olstad

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat § 5, pkt. 6 får Hans Næss Olstad dispensasjon for bruk av snøskuter for transportet av materialer og utstyr til sin eiendom ved Nedre Hemmeldalen.

Vilkår:

1. Dispensasjonen gjelder fram til 15. april 2024.
2. Dispensasjonen gjelder for fem turer (en tur = en snøskuter, tur-retur Nedre Hemmeldalen)
3. Transporten skal følge trase fra Skramstadsetra, via Dambua, og på nordsida av Djupa, ned til Nedre Hemmeldalen, se figur 1.
4. Det skal fortrinnsvis benyttes leiekjører godkjent av Åmot kommune til transporten.
5. Påtreffes villrein under transporten, skal transporten avbrytes til villreinen har trekt ut av området.
6. Dispensasjonen skal bringes med under transportene.
7. Vedlagt kjørebok må medbringes under transporten og fylles ut i henhold til veiledningen. Rapport i vedlagte kjørebok skal sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre innen 01.05.24, på e-post sfinpost@statsforvalteren.no . Merk med arkivsak 22/9070 .

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat, og ikke i forhold til motorferdselloven med tilhørende forskrifter. Kommunen har ansvar for behandling etter motorferdselloven.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

**Nasjonalpark
Naturreservat**

Dovre, Rondane
Flakktjøna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyme, Myldingi,
Veslehjerkintjønnin

Landskapsvernområde

Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Dokumenter i saken

Søknad fra Hans Næss Olstad, datert 13.09.22.

E-post tilleggsopplysninger, Hans Næss Olstad, 21.09.22.

Saksopplysninger

Hans Næss Olstad har i e-post datert 23.08.23 søkt om:

«Jeg viser til tidligere tillatelse for transport inn til seteranlegget på nedre Hemmeldalen, Nordvi setra.

Det ble ikke mulig å utføre reparasjon og vedlikehold dette året, og det planlegges for utbedringer sommeren 2024. Dette medfører at det søkes om transport vinteren 2024. Jeg ber derfor om at årets kjøre-tillatelse fornyes.»

Hans Næss Olstad har tidligere, i e-post datert 13.09.22 søkt om (og fått dispensasjon for):
«I forbindelse med utbedring av taket og nordveggen på fjøset på Nordvi-setra søker jeg om tillatelse til kjøring av materialer og utstyr til arbeidet som skal utføres.

Fjøset benyttes i dag av beitelaget for lagring av nødvendig utstyr.

Transporten vil skje på vinterføre i den vanlige traseen som benyttes, og arbeidet forventes utført sommeren 2023.»

I e-post datert 21.09.22 har Olstad gitt tilleggsopplysninger:

«Det skal legges nytt tak på fjøset, videre reparer nordvegg og utbedre bunnsvill. Videre er det noe mur-arbeide for å reparere pipe og ildsted inne seterhuset.

Det vil si at det blir transport av takplater, materialer og noe murstein og litt avhengig av kapasitet på snøscooter anslås det behov for fem turer.»

I telefonsamtale 23.09.22 opplyser Hans Næss Olstad at transporttraseen går fra Skramstadsætra via Dambua og videre til Nedre Hemmeldalen, se figur 1.

Figur 1. Kart som viser vanlig transportrase til Nedre Hemmeldalen på snødekt mark.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å ta vare på:

- et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer,
- biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser,
- sentrale leveområder for villrein,
- våtmarksområder med et rikt fugleliv,
- et myrlandskap med stor variasjon i myrtyper.

§ 3 Vernebestemmelser

(...)

4. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt. Lavtflyging under 300 meter er forbudt.

§ 5 Eventuelle unntak etter søknad

(...)

6. Nødvendig motorisert ferdsel på snødekt mark til setre, hytter og buer for transport av materialer, ved, utstyr m.m.

Forvaltningsplan

s. 36 – 38

Til sammen er det et betydelig antall bygninger i naturreservatet som holdes godt i hevd, har en relativt høy bruksfrekvens og som ikke er tilgjengelige fra bilvei. Bruken av bygningene genererer behov for regelmessig transport av ved, utstyr, vedlikeholdsmaterialer m.m. Det er ønskelig at mest mulig av slik nødvendig nyttetransport skjer med snøskuter på frossen og godt snødekt mark av hensyn til faren for terrengslitasje ved motorferdsel på barmark.

Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å være imøtekommende overfor søknader om slik transport i et rimelig omfang. Som en del av vurderingen av søknader om kjøring for dette formålet vil følgende problemstillinger være sentrale:

1. Antall turer det kan gis tillatelse til.

2. Bruk av flerårige tillatelser.
3. Sluttdato for kjøringen.
4. Bruk av leiekjører.

(,,)

I en del tilfeller vil to turer pr. sesong sannsynligvis bli for lite. Behovet for flere turer vil trolig oppstå:

- Ved nyttetransport til seterområder og andre plasser med mange bygninger med høy bruksfrekvens, eksempelvis Øvre Himmeldalen seter.
- Når sameier, grunneiersammenslutninger og andre skal gjennomføre en samlet forsyning av et større antall bygninger som de har ansvar for.
- Ved mer omfattende vedlikeholds- og utbedringsarbeider.
- I andre spesielle tilfeller, for eksempel ved utskifting av inventar eller for husvære med høy bruksfrekvens der det er ønske om at alt vedbehov dekkes ved transport utenfra, jf. også kapittel 4.2 der problemstillinger omkring veduttak drøftes.

Antall turer det vil bli gitt dispensasjon for, vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av opplysninger om transportbehov m.m.

Dersom det gis dispensasjon for transport av ved, materialer og utstyr til hytte, bu eller seter regnes det ikke som brudd på vernebestemmelsene at en person sitter på dersom det er plass til det. Personer skal imidlertid ikke tas med dersom det utløser et behov for flere turer, og ren persontransport er ikke tillatt.

2. Ved gitte dispensasjoner vil det bli stilt som vilkår at det skal føres kjørebok som sendes forvaltningsmyndigheten etter endt vintersesong. Kjøreboka skal inneholde opplysninger om kjøredatoer, kjøretraseer og kjøreformål. Forutsatt at dette vilkåret oppfylles, kan det påregnes gitt flerårige dispensasjoner for den faste årlige transporten av ved, utstyr og materialer til vedlikehold.

3. Det er et overordnet mål i størst mulig grad å unngå motorferdsel i området på vårvinteren når villreinen er i ferd med å trekke inn i naturreservatet igjen. I denne tida fram mot kalving er reinen spesielt sårbar overfor forstyrrelser. Ved gitte dispensasjoner vurderes det derfor som viktig å sette en sluttdato for kjøring som ivaretar en tilfredsstillende tidsmargin i forhold til villreinens trekk inn i området. De siste vintrene har dette vært praktisert ved at 31. mars er blitt brukt som sluttdato for de nordligste delene av reservatet og 15. april som tidsgrense i den sørligste delen, med bakgrunn i at reinen trekker inn i området nordfra.

Ifølge villrein faglig kompetanse er det generelle bildet nå at det trekker inn færre dyr i området og at dette skjer senere enn før (ultimo april). De siste årene har ikke reinen trukket inn i området før 1. mai. Med bakgrunn i dette vil det bli brukt én sluttdato for hele området for motorferdsel på vårvinteren og at denne settes til 15. april.

I spesielle tilfeller vil det kunne vurderes å avvike fra denne datogrensen, eksempelvis når påsken kommer sent.

4. I forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondaneregionen er det stilt krav om bruk av leiekjører ved nyttetransport til setrer, hytter og buer. Dette kravet er også i samsvar

med motorferdselloven med tilhørende nasjonal forskrifts bestemmelser og intensjon. Bruk av leiekjører vil normalt redusere kjøreomfanget, gi økte muligheter for samordning av transport og forenkle kontrollen.

Det er også ønskelig at mest mulig av nyttetransporten til setrer, hytter og buer i Hemmeldalen naturreservat kan skje ved bruk av leiekjører som har fått løyve fra kommunen. Imidlertid har ikke alle de berørte kommunene dekket opp sine arealer med en leiekjøringsordning fullt og helt. For grunneiere/rettighetshavere med flere bygninger i naturreservatet som helt eller delvis er knyttet til næringsmessig bruk kan det være upraktisk og vanskelig med et absolutt krav om bruk av leiekjører. Det vil derfor ikke bli stilt et absolutt krav om bruk av leiekjører, men alle med transportbehov til husvære vinterstid anmodes om fortrinnsvis å benytte leiekjører til oppdraget.

Naturmangfoldloven

Saken må i tillegg til vurdering etter verneforskrift og forvaltningsplan også vurderes etter naturmangfoldlovens miljørettslige prinsipper i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jamfør § 7.

Vurdering

Søknad om transport av materialer med snøskuter på snødekt mark til Nedre Hemmeldalen må behandles etter verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat § 5 pkt. 6. Verneforskriften åpner for at det kan gis dispensasjon til transportformålet.

Forvaltningsplanens retningslinjer gir at det ved spesielle behov kan gis tillatelse til flere enn to turer. Vi legger til grunn at søker har vist til et berettiget transportbehov for fem turer til sin eiendom ved Nedre Hemmeldalen. Den vanlig brukte kjøretraseen er fra Skramstadsetra via Dambua, og ned på nordsida av Djupa, til Nedre Hemmeldalen, se figur 1.

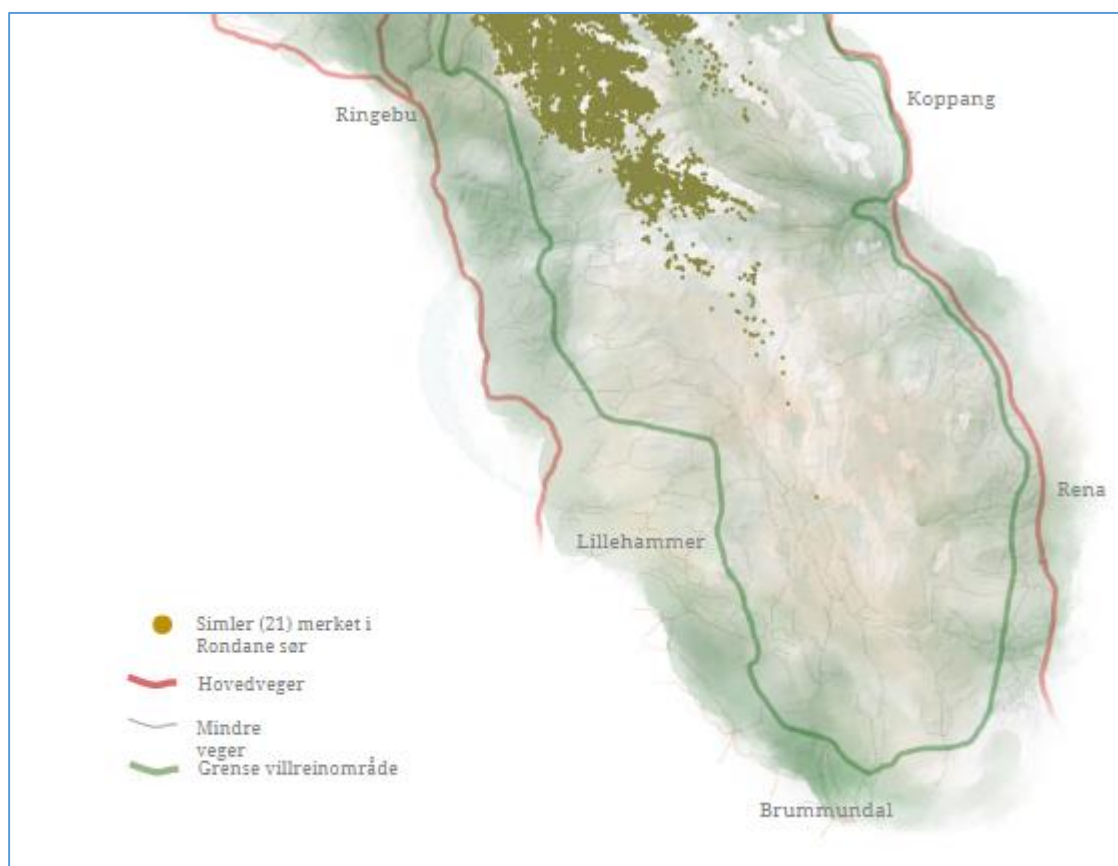
Forvaltningsplanen gir videre at det bør stilles krav om bruk av leiekjører for slike transporter, og at siste dato for transport bør være 15. april det enkelte år. Det siste er for å unngå ferdsel i området når villreinen begynner å trekke inn på vårparten.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølknletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området
- NINA Rapport 2126 Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022.

(jf. naturmangfoldloven § 8)

Et kartplott fra forsøk med GPS-merkede simler er vist i figur 2. Figuren viser at villreinen i liten grad oppholder seg i Hemmeldalen naturreservat i tiden desember til mars.

Figur 2. Kartplott fra NINA sitt forsøk med GPS-merkede simler, desember – mars, perioden 2010 – 2018.

Bebyggelsen i Nedre Hemmeldalen lå der før området ble vernet, og transport og bruk av stedet representerer ikke noen ny bruk eller belastning på økosystemet. Det er likevel viktig å holde motorferdselen på et lavt nivå, for å redusere den samlede belastningen på økosystemet. Den omsøkte traseen er innenfor de rammer som er lagt i verneforskriften og forvaltningsplanen, og vil etter vår vurdering, med begrensning i antallet turer, ikke gi nevneverdige ulemper for verneverdiene. (naturmangfoldoven § 9, 10 og 12)

Siden Hans Næss Olstad ikke fikk utført de planlagte transportene i 2023 blir dispensasjon gjort gjeldende for 2024.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Kjørebok Hans Næss Olstad 2024

Kopi til:

Statsforvalteren i Innlandet
Hovedkontor

Villreinnemnda for Rondane og
Sølnkletten

Åmot kommune

Runa Skyrud

Rondane sør villreinutvalg

Postboks 987

c/o Statsforvalteren i
Innlandet, boks 987

Torget 1

2604 LILLEHAMMER

2604 LILLEHAMMER

2450 RENA